

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2006/130

BETREFT: Basisonderwijs: Bijdrage voor GON-begeleiding.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 10.01.2006

1.2 Verzoeker

Ouder van een leerling.

1.3 Antwoordende partij

Directrice van een school.

1.4 CZB

Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 10 januari 2006.

Bij brief en mail van 24 januari 2006 werden de betrokken partijen geïnformeerd over de zittingsdag.

Bij brief van 8 februari 2006 ontvangt de Commissie een standpunt van betrokken school.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Een kind ontvangt GON-begeleiding in de basisschool. Groot was de verbazing van de ouders toen er een brief in de bus viel van de begeleidingsinstelling die de GON-leerkrachten uitzendt. Ze vragen aan de ouders die genieten van de GON-begeleiding een bijdrage van 70 euro. Weliswaar wordt er bij vermeld dat deze bijdrage facultatief is maar wordt er wel opmerkelijke druk uitgeoefend op de ouders om te betalen: "Daarom vragen wij u beleefd, doch met aandrang, ons in deze financiële noodsituatie tegemoet te treden" enz. Deze noodsituatie zou dan zijn dat de vervoerskosten moeten 'geprefinancierd' worden.

In deze tijd waarin er meer en meer gesteld wordt dat zulke onderwijshulp kosteloos moet zijn vindt de vraagsteller het ongehoord dat de betrokken instelling extra bijdragen vraagt aan de ouders. De brief is vernuftig opgesteld en zal velen er inderdaad toe aanzetten te betalen.

3. STANDPUNT ANTWOORDENDE PARTIJ

De directie was zich van geen kwaad bewust bij het versturen van een brief inzake de vrijwillige bijdrage, omdat er uitdrukkelijk in vermeld staat dat de bijdrage vrijblijvend is. Ook een fiscaal attest verkrijgen is mogelijk. Er staat niets in over deze Gon-bijdrage in het schoolreglement, omdat het juist volledig vrijblijvend is.

De school buitengewoon onderwijs ontvangt de integratietoelage (= de toelagen voor het geïntegreerd onderwijs) steeds met 1 jaar en 9 maanden vertraging. Dit maakt dat de toelagen die de school krijgt, absoluut niet in verhouding staan tot het aantal leerlingen die de school op dat ogenblik begeleidt. De toelage die de school in juli heeft ontvangen, is gebaseerd op het aantal leerlingen van 2003, namelijk 128. Nu heeft de school er wel 349. Aangezien de school dat geld niet heeft, moet het schoolbestuur, dat allemaal prefinancieren. Het gaat om kosten allerlei: vervoersonkosten, materiaal voor de begeleiders, kopieën, telefoonkosten, e.a. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat de school naast de enorme inzet die ze levert, ook nog haar interne middelen moet gebruiken voor de Gon-begeleiding?

De koepel heeft deze toestand al jaren bij de overheid aangeklaagd. De school buitengewoon onderwijs, zoals de antwoordende partij, met een grote Gon-dienst, heeft daar veel meer onder te lijden dan een kleine Gon-dienst. De school doet zichzelf al jaren financieel pijn, omdat de pedagogische zorg voorgaat.

4. ZITTING VAN DE COMMISSIE

4.1 Datum en uur

13 februari 2006, 13u.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Walter Cools, Hilde Timmermans, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Directrice betrokken school.

5. ADVIES

5.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Art. 27

§ 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende het zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

5.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

5.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

5.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn in het kader van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is in het kader van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er onderwijsactiviteiten en een dienstverlening voor leerlingen georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn in het

kader van de eindtermen of ontwikkelingsdoelen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid van het basisonderwijs niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht is en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden.

De Commissie zorgvuldig bestuur stelt vast dat een school voor buitengewoon onderwijs voor de GON-begeleiding per leerling een integratiesubsidie ontvangt van de overheid. Naar aanleiding van de kosten voor GON-begeleiding (vervoer, telefoon, administratie) vraagt de begeleidende school buitengewoon onderwijs in dit dossier een vrijwillige solidariteitsbijdrage aan de betrokken ouders. De directie verklaart dat dit als een vraag om een gift van de ouders moet worden beschouwd en voert geen controle uit naar wie wel of niet betaalt.

De Commissie zorgvuldig bestuur herneemt haar standpunt inzake de toelaatbaarheid van solidariteitsbijdragen in het Vlaams onderwijs (CZB/V/KBO/2004/51 en CZB/V/KSO/2005/101). Een solidariteitsbijdrage kan enkel vrijwillig gevraagd worden aan de ouders. Een solidariteitsbijdrage dient beschouwd te worden als een gift van de ouders aan het schoolbestuur. Leerlingen van wie de ouders geen solidariteitsbijdrage betalen kunnen niet uitgesloten worden van deelname aan leren en opvoeding (GON-begeleiding).

De Commissie neemt verder kennis van de brief van 21 oktober 2005 die als model direct gericht is aan de ouders van één kind. Daarin wordt met aandrang gevraagd een vrijwillige bijdrage te betalen. De Commissie kan aannemen dat dit voor een aantal ouders tegenstrijdig overkomt. Het vrijwillige karakter van de bijdrage wordt benadrukt. Niettemin kan het voor de ouders die op bijzondere begeleiding een beroep moeten doen, onaangenaam overkomen wanneer juist zij en wel gepersonaliseerd als de ouders van het betrokken kind, om een bijzondere bijdrage worden gevraagd. De Commissie is van oordeel dat een dergelijke directe band bij een actie om steun te verwerven, om redenen van duidelijkheid en tact moet worden vermeden. Het is dan ook aangewezen dat de betrokken brief in de toekomst de vraag minder dwingend formuleert en zich meer algemeen richt tot de ouders.

De Commissie wijst op de onderwijsregelgeving die bepaalt dat het schoolbestuur na advies van de participatieorganen in het schoolreglement de bijdrageregeling duidelijk en volledig in het schoolreglement opneemt. Het doel van de bijdrageregeling is aan de ouders bij de start van het schooljaar duidelijke informatie te geven over de kosten die het nieuwe schooljaar zal meebrengen.

De Commissie zorgvuldig bestuur vraagt dan ook dat, indien scholen een solidariteitsbijdrage vragen, ze daarover duidelijk met de ouders communiceren. Het is wenselijk de bijdrage te bespreken in de participatieorganen en ze in het schoolreglement te vermelden, zelfs al is ze vrijwillig. Het schoolreglement benadrukt in elk geval de vrijwilligheid.

Brussel, 13 februari 2006

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter